

*Uppdaterad artikel ursprungligen skriven av Kjell Gustafson M25-4
för M-båten och Veteranbåten året 2017, också
uppdaterad och lite förändrad 2023-05-04 av Kjell Gustafson*

Lite historik om entypsbåten M25:

72 stycken M25:or har hittills byggts (prototypen inräknad) Oscar Shelin ägare av Kungsörs Båtvarv tog fram prototypen 1946 (M25-1) den är något kortare och seglar med en blyfylld plåtköl. Den första riktiga M25:an blev nr2. Den byggdes 1947 till SSS som Lottbåt och ställdes ut på Nybroplan. 1948 byggde Shelins också nr 3, och nr 4, den senare beställdes av Segelsällskapet Hjälmaren som lottbåt.

Nästan en tredjedel av alla M25:or byggdes av Shelins, Kungsörs Båtvarv. Den senaste byggde de 1957 till Erik Fritzell i Stockholm nr 69 Salome. Båten är fortfarande i familjens ägo! Sonen Bo Fritzell förvaltar den.

Abrahamsson & Börjesson på Ramsö, byggde nr 43 och 46. Motala Båtvarv byggde nr 39, Tore Holms Yachtvarv Gamleby byggde nr 64. Några andra mindre varv byggde också båtarna. Oskar Shelin underlättade för båtbyggarna genom att Kungsörs Båtvarv även sålde byggsatser, med färdigbockade spant i galvaniserad plåt (vart tredje), tillhyvlade bord m.m. En detaljerad byggbeskrivning medföljde också. Förmodligen var de pionjärer med att sälja segelbåtar i byggsats!

Enkel och stark konstruktion med limmade bord till skrovet. Byggt på plankor, och gjutjärnsköl med plats för 75 liter slagvatten. Kölen gjöts med spinning för att ansluta mot sambordet. Den är monterad med 16 par korta kölbultar 5/8 i kölplankan. Detta sammantaget gjorde den enkel att bygga. (Urstark kölkonstruktion utan döträ)

Ett relativt stort antal båtar amatörbyggdes.

En av amatörbyggarna var Martin Larsson på Ekolns Segelsällskap i Uppsala. Han byggde M25-44 i furu 1951. Sönerna "Larsa" Lars-Ola och "Petter" Per-Arne kappseglade Liselott mycket framgångsrikt under 1970 talet.

Prototypen och nr 50 byggdes också med skrov i furu. Alla övriga har skrov i mahogny. M25-72 färdigställdes 1964, men det stora flertalet båtar blev klara före 1954.

Behovet av en ny tidsenlig entypsbåt var stort:

Ekolns Segelsällskap och Segelsällskapet Aros lämnade in en motion vid Mälarens Seglarförbunds 35:e årsmöte. Mälarens Seglarförbund utlyste därför en pristävling där konstruktörerna skulle tolka begreppet >> en bra båt, bebolig men ändock kappseglingssduglig och därtill en billig båt lätt att amatörbygga>>.

Segrare i pristävlingen för den nya 25 kvadratmetersbåten Mälartjugofemman blev Ingenjör Erik Nilsson.

M25:ans mått enligt avskrift från SSS årsbok 1947

Displacement: 2,200 kg

Lvl: 7,28

Djupgående: 1,3 m

Bredd. 2,1 m

Fribordshöjd vid 0-spant 58 cm

Järnköl (75 l. Vattenficka) 1.125 kg. (Gjutjärn)

Segelyta: 25 kvm kryssfock och stor, (förtriangel 7,5 + storsegel 17,5) akterrunda på stor enligt klassregel är ej inräknad.

Storsegel: 20,5m kvm

Kryssfock: 7,75 kvm

Genuafock: 14,6 kvm
Spinnaker: 40 kvm
Masten står på däck, och har en höjd över däck på 10,95 m.

Historien om en lottbåt som blev vår.

Vi seglade sedan 1973 en lättdriven skärgårdskryssare med måtten 8.96x 1.50 och med hälften så höga fribord som en Neptunkryssare, så tyckte vi att vi nog borde skaffa en lite torrare samt rymligare men fortfarande en långsmal och lättdriven segelbåt!

En regnig augustisegling 1974 lade vi till vid en mahognyskönhet med vår SK15 i Norrsundet i Mälaren.

Skepparen i mahognybåten fällde upp sittbrunnskapellet och frågade har ni det kallt och blött? Ja!

Förstår det sade Rolle och Ginny. Kom in på lite fika, här tort och varmt!

Nu blev jag nyfiken! Är det en Skärgårdstrettia ni har frågade jag.

Nä det är en M25:a, och i den var det ju riktigt rymligt! Skåp, besticklådor garderob, britsar för två vuxna och med plats för två barn i förpiken, där sönerna Rickard och Marcus Holmlund huserade, rymligt och lätt att komma fram då masten står på däck!

Efter den händelsen började vi spana efter M25:or som var till salu, på den tiden var det ju annonser i DN, eller Svenska Dagbladet som gällde.

Januari 1976 fick vi kontakt med ägaren till M25:an vi träffat i Norrsundet efter ett tips om att just den båten var till salu. Vi slog till och blev därmed ägare till M25-4.

Köpa bil för pengarna!

Efter hand så har ägarlängden på båten blivit komplett "nästan".

En kvinna (vem var det?) vann högsta vinsten, M25-4 på SSH:s båtlotteri 1948!

Men hon sålde tillbaka båten till Schelins Båtbyggeri och köpte en bil för pengarna har det berättats. Vilken miss!

Carl-Erik Jäderberg köpte M25-4 från Kungsörs Båtvarv som på det sättet fick sälja båten 2 gånger, Jäderberg sålde sedan båten vidare 1951. Första båtnamn: Christina. Därefter ägde Direktör Stålberg i Eskilstuna båten.

1966 köpte Sture Engström i Sigtuna båten, från ett dödsbo, båten lämnades in för renovering hos Schelins Båtbyggeri under vintern 1966 för ett belopp på 8786kr inkl. omsättningsskatt på 798kr (i 2017 års penningvärde motsvaras det av 80564kr enligt konsumetprisindex) Båtnamn: San-Marina

Roland Holmlund köpte henne 1973 och döpte om båten till Felicia.

Felicia som hon fortfarande heter seglas sedan 1976 av undertecknad med nöje på helger och semestrar och på en del kappseglingar.

M25:an som kappseglingsbåt!

Mälartjugofemman för en spinnaker på 40 kvm på Klassmästerskap och entypskappseglingar, detta i kombination med genua eller kryssfock samt storseglet på 20,5 kvm gör att båten lätt hanteras på 2 eller max 3 personer. Stark konstruktion och lagom stora segel bidrar till att båten tål hårda vindar mycket bra! M25:an är också lättdriven i svaga vindar vilket spinnakern borgar för på undanvindar.

M25:an kappseglar ibland också på SRS:s seglingar med bra resultat, entypsbåten M25 har fått framskjutna placeringar bland annat på Hyundai-Cup och Gullviverallyt samt Sndhamnsregattan Classic som seglas i Stockholms närhet.

Det finns ett färdigt SRS-tal inkl. spinnaker för M25:or som de båtar som mäter in enligt klassreglerna. Vilket underlättar då man inte behöver ansöka om separat SRS-mätbrev.

1987, 1997 och 2007 seglades Jubileumsseglingar för M25 i Sigtuna (SiBK)

1987 startade 17st M25:or, 1997 18 st, och 2007 17 st.

Vid de tre regattorna i Sigtuna segrade rorsman Dick Joelson i M25-28 Rayana, från Märsta Båtklubb, med mix-besättning. Snyggt seglat!

2017 var jubiléet i Wasahamnen i Stockholm 6 st M25:or samlades och M25- 4 ,22 och 54 kappseglade under Peter Norlins minnessegling i SRS tillsammans med andra båtar.

M25:an tillhör M-båtsförbundet www.m-batsforbundet.se som organiserar alla M-båtar. Mälartjugofemmorna har genom åren seglat ett stort antal klassmästerskap "KLM", tillsammans med M22 och M30 som i oftast och samtidigt seglat om Svenskt Mästerskap på olika platser, bland annat i Nyköping, Södertälje, Norrköping, Stockholm, Västerås, och Uppsala.

2023 planeras KLM för M25 den 9 juni på Vikingarnas SS klubbholme Ekholmen

De flesta M-båtarna finns i Mälardalsregionen, och i Stockholms "närhet", vilket underlättar för klasserna att samverka för att genomföra trevliga seglingar och träffar. Det skulle vara trevligt om fler upptäcker den förträffliga M25:an för att segla tillsammans med oss.

M25 klassen arrangerar oftast en träff "Båtvid" i olika naturhamnar i skärgården, en tradition med anor från början 70 talet. Ett trevligt sätt att träffas och tipsa varandra om allt som handlar om våra träbåtar, skötsel och renovering trim m.m.

I år 2023 ersätts den träffen av klassmästerskapet på Ekholmen

(<https://www.sailarena.com/sv/se/club/vss/svenskt-masterskap-for-m-batar/>)

Köper man en välvårdad M25:a så vågar jag påstå att man lätt värrustar den på 40 timmar, inklusive fika och social samvaro.

Ungefär 1-2stycken M25:or brukar vara till salu per år.

Stig Kranberg, Dick Joelson, Karl-Arne Nyström, Robert Dybeck, Anders Tengstrand, Lars-Ola Larsson, Jan Kappel, Örjan Sundqvist, Johnny Rudolf, Hans Wilhelmson, samt undertecknad är några av alla rorsmän som seglat sina M25:or framgångsrikt på kappseglingar genom åren.

De rorsmän som jag glömt att nämna hoppas jag ursäktar mig.

Vid pennan Kjell Gustafsson,

medlem i M-båtsförbundet, Neptunkryssarförbundet, SYS, Veteranbåten, Märsta BK, Sigtuna BK, och Ekolns Segelklubb.